

CAPITOLUL 1

Calea către independență

---

de Tony Robbins

„Singurul lucru de care trebuie să ne fie frică
este frica însăși.“

PREȘEDINTELE FRANKLIN DELANO ROOSEVELT

Cu toții ne dorim să fim cu adevărat liberi. Liberi să facem mai mult din ce vrem, când vrem, și să împărtășim asta cu cei pe care îi iubim. Liberi să trăim cu pasiune, cu generozitate, cu recunoștință și cu liniște sufletească. Aceasta este independența financiară. Nu-i o sumă de bani, ci o stare de spirit. Și indiferent de nivelul la care te afli în general sau de situația financiară actuală, obiectivul independenței financiare poate fi atins cu adevărat – da, chiar și în perioade de criză. De fapt, multe averi au fost făcute în perioade de „pesimism maxim“.

Cu toții avem propria definiție a independenței financiare. Pentru tine, ar putea însemna să petreci mai mult timp

călătorind, sau cu copiii și cu nepoții, ori să-ți petreci mai multă vreme oferind înapoi ceea ce ți-a fost dat, cu un scop nobil. Poate că vrei să lucrezi pentru că-ți dorești asta, nu pentru că trebuie. Oricare ar fi definiția ta pentru independența financiară, s-ar putea să te întrebi: *chiar* este posibilă?

După ce am interviewat peste 50 dintre cele mai mari minți financiare din lume, îți pot spune cu certitudine că există într-adevăr o cale de a ajunge acolo. Dar există reguli clare pe care trebuie să le urmezi dacă vrei să ajungi în vârf. Există capcane și obstacole pe care trebuie să le eviți. Există multe personaje negative care te pot conduce pe căi greșite dându-ți sfaturi în interesul lor. ***Calea către independența ta financiară abordează toate acestea în detaliu.*** Nu-i mare filosofie să devii independent financiar, dar nici nu există vreun buton magic care să-ți permită asta (în ciuda celor care susțin altceva). Tu, cel din viitor, nu-ți permiți să urci fără frânghii și ancore solide la sol. Dacă ești devotat viziunii personale de independență financiară, trebuie să te protejezi și să participi la propria salvare.

În funcție de locul unde te afli astăzi, poate că independența financiară pare o nălucă sau poate că ești pe drumul cel bun, dar nu ai *sentimentul* de independență. Poate că ești un milenial* cu datorii studentești împovărătoare. Sau poate că

---

* Persoană născută între 1981 și 1996. Această perioadă mai e cunoscută și drept Generația Y. (*N. trad.*)

ești un baby boomer* care are mult de recuperat. Sau poate chiar ești bogat conform celor mai multe standarde, și totuși ți-e extraordinar de frică să pierzi tot ce ai acumulat muncind din greu. În orice caz, această carte îți va oferi instrumentele dovedite, strategiile și liniștea minții de care ai nevoie nu numai pentru a obține independența financiară, ci și pentru a simți cu adevărat împlinirea pe parcursul călătoriei.

E nevoie de zeci de ani pentru a deveni un succes peste noapte

Permite-mi să-ți ofer cel mai mare secret al independenței financiare: probabil că nu vei ajunge la ea muncind la job. Pentru cei mai mulți, chiar și pentru cei care fac foarte mulți bani, să economisească suficient pentru stabilitate financiară e aproape imposibil. Nu-i amuzant cum cu cât câștigăm mai mult, cu atât cheltuim mai mult? În mii de discuții pe această temă, majoritatea oamenilor spun că planurile lor implică o victorie financiară: vânzarea unei afaceri, câștig la loto, obținerea unei creșteri salariale mari, o promovare uriașă sau o moștenire surpriză. Dar să fim sinceri: speranța nu-i o strategie. Există pur și simplu prea multe variabile pe care nu le putem controla pentru ca multe dintre aceste scenarii să se întâmple. Trebuie să apelăm la puterea pe care

---

* Persoană născută între 1946 și 1964. (*N. trad.*)

Albert Einstein a numit-o a opta minune a lumii: dobânda compusă.

În *The Tipping Point*^{*}, Malcolm Gladwell descrie punctul critic drept „momentul masei critice, pragul, punctul de fierbere“. **Acest lucru e cu siguranță adevărat atunci când vine vorba de puterea de compunere.** Așadar, vrei să fii milionar? Se poate, mai ales dacă începi devreme. **Graficul prezentat în Figura 1.1 este, probabil, unul dintre cele mai importante pe care le vei vedea vreodată** (cu toate acestea, poți să fii sigur c-o să vezi mult mai multe într-o carte financiară ca asta!). Graficul arată suma de bani pe care trebuie s-o investești în fiecare an pentru a avea 1 milion de dolari economisiți la vârsta de 65 de ani. Asta presupune o rată a câștigului din investiții de 7% și investirea într-un cont cu impozit amânat cum sunt 401(k)^{**} sau IRA^{***}. Dacă începi de tânăr, suma pe care o poți economisi până te pensionezi e uimitoare. La vârsta de 20 de ani, trebuie să economisești doar 3 217 dolari pe an sau 272 de dolari

---

* Traducere de Sabina Dorneanu, Publica, București, 2008, p. 53. (N. red.)

** În SUA, un instrument de economisire pe termen lung, susținut puternic de angajatori, prin care salariatul își virează o parte din venituri către unul sau mai multe fonduri private, unde banii se acumulează și sunt investiți. Apoi, la vârsta de pensionare, sumele astfel economisite se adaugă pensiei de stat. (N. trad.)

*** Individual Retirement Account, un cont individual de pensie. (N. trad.)

pe lună. Dar dacă aștepti până când ai 50 de ani, trebuie să pui deoparte 37 191 de dolari pe an, sau 3 099 de dolari pe lună.

Figura 1.1'

E simplificat excesiv acest grafic? Sigur că da. Nu există niciun cont magic în care să poți obține o rentabilitate de 7%/an în fiecare an. De fapt, din 2000 până la sfârșitul lui 2009 (deci timp de zece ani), S&P 500* a produs o rentabilitate enormă de 0%; perioada a devenit cunoscută sub numele de „Deceniul pierdut“. Însă investitorii inteligenți nu dețin acțiuni numai din SUA. În propria

---

* Indice bursier care conține 500 de companii publice mari, toate listate în SUA, precum Apple Inc., Microsoft, Alphabet Inc., Amazon.com, Facebook, Tesla etc. (*N. red.*)

mea călătorie spre independența financiară, am avut ocazia să discut cu legendarul investitor Burt Malkiel, care a scris celebra carte *Haihui pe Wall Street**. El a explicat că, în timpul Deceniului pierdut, dacă ai fi investit diversificat în acțiunile din SUA, în acțiuni străine, în acțiuni de piețe emergente, în obligațiuni și proprietăți imobiliare**, ai fi obținut în medie 6,7% anual – toate într-o perioadă care a cuprins bula tehnologică, 11 septembrie 2001 și criza financiară din 2008.

În timp ce scriu, ne aflăm în mijlocul pandemiei de COVID-19 și temerile unei recesiuni globale sunt în creștere, lungimea și gravitatea fiind dificil de determinat. Cel mai important lucru de reținut este că aceste „ierni“ economice sunt, de fapt, unele dintre cele mai bune oportunități de acumulare a bogăției. Dacă îți poți disciplina frica și gestiona emoțiile, retragerile importante ale pieței pot reprezenta o ocazie unică în viață. De ce? Pentru că totul este de vânzare! În timpul Marii Crize Economice, Joseph Kennedy Sr. și-a crescut spectaculos averea investind masiv în proprietăți imobiliare care se vindeau la o fracțiune

---

* Traducere de Bogdan Ghiurco, ACT și Politon, București, 2021. (N. red.)

** Defalcat astfel: 33% venit fix (VBMFX), 27% acțiuni americane (VTSMX), 14% acțiuni străine dezvoltate (VDMIX), 14% piețe emergente (VEIEX), 12% fond de investiții imobiliare (VGSIX), reechilibrate anual. (N. a.)

din valoarea anterioară. În 1929, averea lui Kennedy era estimată la 4 milioane de dolari (echivalentul a 59,6 milioane de dolari în prezent). Dar în 1935, doar șase ani mai târziu, averea i s-a mărit la 180 de milioane de dolari (echivalentul a 3,36 miliarde de dolari astăzi)!

Iernile economice constituie o provocare? Cu siguranță. Totuși, iernile nu durează o veșnicie! Sunt întotdeauna urmate de primăvară. Și chiar și în timpul iernii, nu vine în fiecare zi un viscol întunecat. Există și zile însorite, care ne amintesc că iarna nu va dura la nesfârșit. După cum vei afla din această carte, va fi esențial modul în care alegi să navighezi prin sezoanele de investiții aflate în continuă schimbare, atât emoțional, cât și financiar.

Așadar, pentru a atinge vârful independenței financiare (și pentru a rămâne acolo), există câteva întrebări la care trebuie să răspunzi:

- Ce investiții ai la dispoziție și care vor fi potrivite pentru obiectivele tale?
- Ce combinație de investiții vei include în contul sau conturile tale și cum vor fi ele gestionate pe tot parcursul anului?
- Ce strategie vei utiliza pentru a micșora legal impozitele (singura mare „cheltuială“ din viața ta)?
- Cum vei elimina taxele excesive sau comisioanele inutile, crescându-ți astfel foarte mult viitoarele economii?

- Cum vei naviga și chiar vei profita de corecții și căderi ale pieței?
- Cum vei alege un consilier care are obligația legală de a îndeplini cele mai înalte standarde în grija față de banii tăi? (Spoiler alert: cei mai mulți nu sunt așa.)

Acestea sunt întrebările pe care prietenul meu și coautorul Peter Mallouk le adresează în această carte incredibil de valoroasă. Peter are aproape două decenii de experiență în conducerea Creative Planning (creativeplanning.com), o companie independentă de consultanță în investiții în valoare de aproape 50 de miliarde de dolari, care oferă servicii complete de gestionare a veniturilor pentru mii de familii din Statele Unite. În această carte, Peter și-a adunat și și-a oferit cu generozitate anii de înțelepciune și de experiență practică oricui vrea să știe de ce este cu adevărat nevoie pentru a obține siguranța și independența financiară.

Dar să ai instrumentele necesare pentru a obține independența financiară și să acționezi sunt două lucruri diferite. Punerea în practică e oricând mai valoroasă decât cunoașterea. Dacă obținerea independenței financiare nu-i mare filozofie, cum se face că trăim în cea mai prosperă perioadă din istorie, și totuși atât de mulți oameni nu reușesc să-și asigure chiar și un nivel de bază de siguranță financiară? De-a dreptul înspăimântător, 60% dintre americani nu au economisit nici măcar 1 000 de dolari pentru pensie. Iar ceva mai puțin de 40% au la îndemână 500 de dolari în caz de urgență.

Suntem o națiune de consumatori, dar dacă vrem să prosperăm colectiv, trebuie să facem trecerea la statutul de proprietari. Mulți americani dețin iPhone-uri, dar de ce nu dețin Apple? Mulți americani își găsesc zilnic la ușă cutiile de la Amazon, dar de ce nu dețin acțiuni la acest retailer puternic?*

Nimic nu ne interzice, indiferent de statutul nostru socioeconomic, să beneficiem de pe urma puterii capitalismului inovator. Oricine, cu doar câțiva dolari, poate deține un fragment din companiile de top din SUA și să fie proprietar al – fapt indiscutabil – celei mai prospere și profitabile economii din istoria mondială.

Depășirea

Relația pe care o avem cu banii este, fără îndoială, una emoțională. Strategiile și informațiile de care avem cu toții nevoie pentru a obține independența financiară sunt ușor disponibile, așadar, de ce atât de mulți rătăcesc fără rost, sunt stresați financiar sau nu știu că există o cale de urmat? Și de ce atâția oameni care au succes financiar sunt totuși complet neîmpliniți și se află adesea la pământ din punct de vedere emoțional? Motivul este cel mai groaznic cuvânt pe care ți l-ai putea imagina...

---

* N-am ales anume aceste firme, doar încerc să demonstrez ceva. (N. a.)

F-R-I-C-A

Frica este forța invizibilă care ne împiedică să ne creăm viața pe care o merităm cu adevărat. Frica este cel mai mare obstacol din calea noastră și, lăsată liberă, ne încurajează să luăm decizii incredibil de proaste în investiții.

După cum vei afla din paginile următoare, creierul nostru e programat să se concentreze asupra a ce e greșit – asupra a ce ne poate răni sau amenința modul de viață. Adesea ne dorim certitudine înainte de toate. Dar știi ceva? Să fii un mare investitor înseamnă să accepți incertitudinea! Să devii liber financiar înseamnă categoric să ai strategia potrivită, dar dacă nu-ți stăpânești mintea, strategia ta va eșua probabil din cauza propriei intervenții greșite (de exemplu, vânzarea în perioade volatile și ținerea banilor la saltea).

Repetiția e mama învățaturii

În 2014, am scris *Banii: Stăpânește jocul**, compilația a tot ce învățasem în ani de interviuri cu adevărați maestri ai banilor precum Carl Icahn, Ray Dalio și Jack Bogle. În aceeași perioadă, Peter a scris *The 5 Mistakes Every Investor Makes & How to Avoid Them*. Doi ani mai târziu, Peter și

---

* Traducere de Romică Lixandru, ACT și Politon, 2016, București.
(N. red.)